

הציונות ניכסה את הסגנון הבינלאומי אל חיקה, כחלק מהגדרת תדמיתה כחברה חדשה וסולידרית. אולם עתה, אותה האסתטיקה משמשת לבידול מהסביבה ומהמציאות המקומית

בין החללים. שנית, החללים הפנימיים הציבוריים – גם הם גדולים מהדרוש ומחברים זה לזה. רק הריהוט מגדיר אזורי הסבה, אכילה או בישול. הפיזור של הריהוט נעשה במשורה, כאילו לא להפריע לחיבור עם החוץ. הפתיחות אל החוץ ובתוך החלל עצמו – מעניקה שליטה. הנוף – הן הפנימי והן החיצוני, מנוכס לשהיה, לבעל הבית. יחד עם זאת, גם כאן טמון פרדוקס. העדר תחושת הביתיות והחמימות הנומטיבית והמימדים האיריים של החלל הפתוח לעצמו ולחוץ – מבטלת את מקומו של האדם. זרות, בדידות וחוסר שייכות הן חלק מהתחושות כאשר אין בחלל הפתוח מקום להתבאבב בו, וכאשר כל חפץ שלא במקום, או כל צבע – עלול להפר את הדיוק העיצובי הבלתי מתפשר.

העיצוב המדויק: החל בבטון המחולק, המשך הנהמדת הספה בסלון וכלה במיקום השקע לתאורת לילה, יוצר חלל מוויזואלי. המוויזואלי הוא נבדלת מהעולם החיצוני: מניקוי הרחובות, מהשתרקות הנרקומנים, מעשן המשאיות ומעלבון המובטלים. המעשה האדריכלי יוצר הבדלות מהארץ ויוצר מציאות אוטופית נפרדת מהעולם החיצוני מלא הפגמים: כל מה שנמצא מעבר לחומה הוא נגדר ה"אחר". ומיהו אחר? – רוב החברה הישראלית, שבאופן פרדוקסאלי (שוב...) סוגדת לאותו סוג של אסתטיקה. יתכן והקשר ההפוך בין המסורת האדריכלית ההיסטורית (הסגנון הבינלאומי) למציאות האדריכלית החדשה אינם אלא חלק מתהליך אבולוציוני שעובר הן על החברה הישראלית והן על שפת האדריכלות המקומית. במקום חברה סוציאליסטית הדואגת לרווחת הקהילה, עוברת החברה הישראלית הפרטה אכזרית ומהירה. איש איש לעצמו ולביתו. הקהילה הולכת ומתפוגגת. השימוש בסמלי מעמד, שהורותם באסטיטיקה הסוציאליסטית – פרדוקסלית. ככלות הכול, הציונות ניכסה את הסגנון הבינלאומי אל חיקה, כחלק מהגדרת תדמיתה כחברה חדשה וסולידרית. אולם עתה, אותה האסתטיקה משמשת לבידול מהסביבה ומהמציאות המקומית.

ואולי אין הבתים הלבנים נובעים מתוך האדריכלות הבינלאומית? אולי אלו ציטוטים מטאדאו אנדו מריאצ'רד מאיסס או מל'ון פאוסון – אדריכלות יפנית או מודרניזם נימייליסטי, על-זמני וכלל-עולמי? אם כך הם פני הדברים, הרי שניתן לומר כי אדריכלות הבתים הפרטיים שאפתת אל העולמי שאינו מכאן, ואז דווקא הבניה העממית היא זו שתגדיר את שפת האדריכלות המקומית

1/ הסלון הלבן

תכנון
מיכל קפלן כרמון,
אדריכלית

צילום
אלעד שריג

THE NEW MODERNIST, MINIMALIST, WHITE HOUSES

DESIGN

PAPERNA - YANIV ARCHITECTS

MORAN-PALMONI ARCHITECTS

ILAN PIVKO ARCHITECTS

NISSAN WARSCHAWSKI ARCHITECTS

CHER SELA - ANGELA LANCIANO

MICHAL KAPLAN CARMON